

آينه ايران

ماجرای سيل، عبرت‌هاوپيامدها

- سيدضياء هاشمی، مديرعامل ايرنا: آثار سيل ۹۸**

بی‌گمان بسیار گسترده‌تر از آن چیزی است که از طریق رسانه‌ها منعکس شده است. ناملایمات و رنج‌هایی که بر مردم شریف مناطق سیل‌زده تحمیل شده، خسارات گسترده‌ای که متوجه زیرساخت‌ها شده است، بار سنگین مسئولیت‌هایی که بر دوش مدیران کشور در سطح ملی و استانی و شهرستانی گذاشته شده و بالاخره عوارض گوناگون اقتصادی، اجتماعی، روانی و... که این سیل فراگیر داشته است، امروز و فردای زندگی مردم و کار مسئولان را به شدت تحت تأثیر قرار داده و خواهد داد. توجه به این نکته مهم ضروری است که عوارض پنهان و درازمدت بحران، کمتر از پیامدهای آشکار آن نیست. این‌ عوارض با بررسی‌های دقیق میدانی و تاملات کارشناسی، همدلانه و درازمدت قابل درک و شناسایی است... نه‌اندیشه‌سازی روندهای مشارکتی و تقویت نهادهای مدنی مردمی ضرورتی است که اهمیت آن در جریان سیل نمایان شد و شایسته است برای توانمندسازی جوامع محلی برای مقاومت در برابر بحران‌های احتمالی آینده توجه بیشتری به این مهم مبذول شود. اگرچه در جریان سیل اخیر هم شاهد مشارکت بسیار ارزشمند مردم به‌ویژه در مناطق سیل‌زده بودیم که صحنه‌های فوق‌العاده زیبا و ماندگاری را آفریدند. البته در توصیف و تحلیل ابعاد مختلف واقعه سیل اخیر در استان‌های مختلف و به‌ویژه عبرت‌های فراوانی که می‌توان از آن گرفت، مباحث و نکات فراوانی وجود دارد که تشریح آنها را به یادداشت‌های بعدی واگذار می‌کنم.

سرمهان چانه که باده خورده‌ای

● **محمد جواد حق‌شناس**، حتما اتفاق نادری باید باشد که فردی خودساخته، در ابتدای سومین دهه عمرش، سنگ بنای تأسیس نزدیک به ۲۵۰ مدرسه و آموزشگاه را در اولیقم جنوب بگذارد و در این راه از هیچ کوششی فروگذار نکند؛ سعی و همتی جهادگونه که در همان سامان، ما را به یاد خدمات فراموش‌نشدنی و رشک‌برانگیز محمد بهمن‌بیگی، بزرگ و بنیانگذار فرهنگ و آموزش‌وپرورش عشایر می‌اندازد. در اهمیت جایگاه و مقام والای استاد احمد اقتداری همین بس که خدمات و آثار برجای مانده او در باب خلیج‌فارس و سواحل جنوب کشور، دست‌گیر و جراح راه هر محقق و پژوهشگری است که بخواهد در این مسیر گام بردارد، به‌طوری‌که می‌توان ادعا کرد رجوع به خلیج‌فارس بدون در نظر گرفتن نام احمد اقتداری و آثار او، شدنی نیست. «آثار باستانی خلیج‌فارس و جزایر خلیج‌فارس و دریای عمان»، «خلیج‌فارس از دیدراز تاکون» و «سرگذشت کشتیرانی ایران» تنها برخی از این آثار است که تا همیشه محل رجوع و رفع اشکال هر خلیج‌فارس‌شناسی خواهد بود.

شهرزد

آزادی به سبک ایرانی!

● **عباس عبدی، روزنامه‌نگار**: رسانه‌های رسمی چون صداوسیما و مطبوعات از آزادی مشابه آنچه که در آن جوامع ادعا می‌شود بر خوردار نیستند و نمی‌توانند هر حرفی و سخنی را بگویند، ولسی درعین‌حال این حد از آزادی بی‌د و پیکر و آثار شیشم در جامعه ما وجود دارد که یک نفر می‌تواند اظهاراتی را کند که علیه منافع و حتی امنیت ملی کشور است. سخنان شخصی بازنشسته به نام سردار قاسمی درباره عملیات در بوسنی‌هرزگوین تحت پوشش هلال‌احمر و نیز همکاری با نیروهایی که بعدها به عنوان تروریست (القاعده) شناخته شدند، نمونه روشن این آزادی هرج‌ومرج‌گونه است. این سخنان از دو حال خارج نیست؛ یا راست است یا دروغ. اگر راست باشد که بیان آن به‌ویژه در این مقطع زمانی معرف یک همسویی رفتاری آشکار با دشمنان این کشور و ایالات متحده است که زمینه را برای افزایش فشارها به ایران فراهم می‌کنند. به تعبیری که مقام معظم رهبری در موردی داشته‌اند حتی اگر این سخنان حق هم باشد باز دشمن را کامل می‌کند. در این صورت، یک اتهام جدی متوجه گوینده مطلب است. اگر هم دروغ باشد که چه بدتر. با ارائه مستندات می‌توان گفت دروغ است و در این صورت دو اتهام جدی علیه گوینده وجود دارد. دروغ‌بودن اظهارات از آن‌جاست که اصولا در آن مقطع زمانی سال ۱۹۹۲ القاعده تشکیل نشده بود و به اروپا نیز خیلی بعدها وارد شد.

چرا سکوت از سکه افتاده است؟

● **مصطفی ملکیان**: در مدرنیته «حکمت به من چه» وجود ندارد. در مقام علم، جواب هر سؤالی را دانستن به درد نمی‌خورد. «حکمت به من چه» فرزانگان باستان می‌گوید سؤالاتی را باید پرسید که وضع انسان قبل از طرح آنها در ذهن با بعد از طرح آنها فرق کند. در مدرنیته به نام کنجکاوی علمی هر پرسیدنی مستحسن شمرده می‌شود. هایدگر در «هستی و زمان» در این زمینه بهترین نکته را خاطرنشان می‌شود و می‌گوید زمانی که کسی کنجکاوی بی‌ارزش داشته باشد، یاوه‌گویی بی‌ارزش می‌کند و مخاطب و گوینده هر دو سرگشته می‌شوند. او می‌گفت باید اولین مرحله یعنی کنجکاوی بیجا را متوقف کرد وگرنه دو پدید بعدی یعنی یاوه‌گویی بی‌ارزش و سرگشتگی نیز رخ می‌دهد. هیچ تحلیلمرکی به‌خوبی هایدگر این پدیده را تحلیل نکرده است.

politics@sharghdaily.ir

سیاست

بازدید رئیس‌جمهوری از مناطق سیل زده جنوب کشور

روحانی: آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی از آبادانی ایران لذت می‌برد

مسئولیت بازسازی همه مناطق ویران شده با فرماندهی وزیر کشور است

نیروهای مسلح و دستگاه‌های دولتی در هنگام حادثه سیل، گفت: «قدم‌به‌قدم نیروهای مسلح و دستگاه‌های دولتی فداکاری کردند که البته در همه‌جای دنیا چنین اتفاقی می‌افتد، اما تفاوت بین ایران و دیگر کشورها در این است که خلوص، دلسوزی، ایثار و فداکاری مردم و نیروهای مسلح نسبت به سایر نقاط جهان بیشتر است».

او با اشاره به اینکه پاسخ مقام معظم رهبری در مورد شیوه برداشت از صندوق توسعه برای جبران خسارت سیل، دقیق و مؤثر بود، عنوان کرد: «ایشان مفصل و دقیق راهنمایی کردند که دولت قیلا باید چه اقداماتی انجام دهد و ترمیم خسارات چگونه باشد و در کلیات موافقت کردند و هم‌نیز وزیر کشور را به‌عنوان مسئول کل نوسازی بازسازی مناطق سیل‌زده انتخاب کرد»م.

رئیس‌جمهور تأکید کرد: «رهبر معظم انقلاب، هم در نامه و هم به صورت حضوری این نظر را داشتند که یک نفر باید در این حادثه مسئول شود و همه تعیبت کنند که وزیر کشور نیز با تشکیل قرارگاهی در این زمینه اقدامات خود را شروع کرد و ما از شنیدن کلمه قرارگاه بسیار خوشحال می‌شویم، چراکه این‌ به این معنی است که به صورت موقتی اقدامات انجام می‌شود و درعین‌حال معنی ستاد بازسازی این است که چندین سال طول خواهد کشید تا ترمیم و بازسازی‌ها انجام شود».

بازدید روحانی از مناطق پلدختر و شوزه و چم‌مهر
روحانی همچنین با حضور در شهرستان پلدختر و روستای سیل‌زده شوره، از توابع بخش مازین در استان ایلام، گفت: «دولت در راستای بازسازی مناطق سیل‌زده تصمیماتی اتخاذ کرده‌که بر مبنای آن منازل

سر نوشت پارلمان اصلاحات چه می‌شود؟

خود برای احزاب اصلاح‌طلب را ایفا کند؛ اما در همان ایام محمود میرلوحی درباره جزئیات طرح پارلمان اصلاحات گفت: «پارلمان اصلاحات در کمیته سیاسی شورای هماهنگی بررسی شده است؛ اما به نظر می‌رسد شرایط آن برای انتخابات مجلس ۹۸ آماده نشود».

انتقاده‌ها به تشکیل پارلمان

میرلوحی درباره موانع پیش‌روی تشکیل پارلمان گفته بود: «آیا در حال حاضر ما در شرایطی هستیم که همه اصلاح‌طلبان بتوانند به صورت سلسله‌مراتبی آن شهرستان‌ها به استان و منتخیان آنها هم از استان به پایتخت بیایند؟ در تهران نیز افراد براساس سازوکاری انتخاب شوند؟ علاوه بر اینها همه اصلاح‌طلبان کشور باید چند روز در کنگردهای سراسری جمع شوند و درباره سازوکار و سلسله‌مراتب آن اجماع کنند؛ به طور مثال آقای خاتمی به عنوان کسی‌که رهبری اصلاحات را برعهده دارد، می‌تواند در سازوکار این پارلمان نقش داشته باشد؟ درحال‌حاضر معذورات و محدودیت‌هایی وجود دارد و به همین جهت تا زمانی‌که شرایط کاملا مساعد نباشد، جریان اصلاحات باید به صورت جبهه‌ای کارش را ادامه دهد؛ یعنی مانند آنچه در شورای عالی اصلاحات انجام می‌شود. پارلمان یک مفهوم قضائاتی است و باید به صورت سلسله‌مراتبی شکل بگیرد. البته شورای هماهنگی کارگروهی را در این خصوص شکل داده و در حال بررسی آن است. با این حال برآوردها نشان می‌دهد که پارلمان اصلاحات برای انتخابات آینده شکل نمی‌گیرد. ساختار پارلمان اصلاحات در عین حال که با پارلمان است، شبیه یک حزب فراگیر است. بنابراین باید مشخصات یک حزب فراگیر را فراهم کند اما شرایط آن فراهم نیست».

غلامحسین کرباسچی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی نیز گفت چشم‌اندازی جز مقطع انتخابات نمی‌توان برای پارلمان اصلاحات در نظر گرفت. او نیز توضیح داد که پارلمان این انتخابات سال جاری می‌رسد و باید به صورت سلسله‌مراتبی شکل بگیرد و آیا می‌توان برای پارلمان این انتخابات گفت که نتیجه تکرر موافقت محوق‌فرایگشتن پارلمان اصلاحات متکثر است یا منتقدان آن. اما می‌توان گفت یکی از موانع تشکیل‌نشدن زودهنگام این پارلمان نبود توافق همگانی بر سر محتوا و کار آن بوده است؛ از سوی دیگر باید دید بر اساس قانون جدید انتخابات، پارلمان اصلاحات چگونه می‌تواند شکل بگیرد و آیا ایجاد یک توافق فراگیر میان احزاب مهم اصلاحات و عملیاتی‌کردن آنها برای بازسازی و نوسازی ساختمان‌های همه بخش‌های دولتی و غیردولتی و احیای زیرساخت‌های انواع راه‌ها، جاده و ریلی که ضرورتا می‌بایست در آن زمان‌بندی نیز لحاظ شده باشد، اقدام و یک نسخه از آن جهت بررسی به این وزارت ارسال شود».

که دچار خسارت شده‌اند، بازسازی و آن دسته از منازل که در حریم رودخانه‌ها قرار داشتند، در منطقه‌ای دیگر توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی احداث خواهند شد. دولت همچنین برای جبران خسارت کشاورزان و دامداران تصمیمات خوبی اتخاذ کرده است».

بازدید از مناطق سیل‌زده اهواز

رئیس‌جمهور همچنین در جریان سفر به استان خوزستان از مناطق سیل‌زده شهر اهواز و مسیر رودخانه‌های کرخه، کارون و دز به صورت هوایی بازدید کرد. او در جلسه شورای هماهنگی مدیریت بحران استان خوزستان، اسکان مردمی را که منازلشان از سیل آسیب دیده در اولویت برنامه‌ها دانست و تأکید کرد: «روند بازسازی مناطق آسیب‌دیده از سیل اخیر باید در حرکتی جهادی و با وحدت ملی و ایثار و فداکاری شتاب گیرد تا مردم این مناطق به‌سرعت از معضلی که با آن روبه‌رو هستند، نجات یابند».

روحانی با تأکید بر اینکه مسئولان باید قدر فرصت خدمت را بدانند، عنوان کرد: «دوران دولت‌ها تمام می‌شود و دوره مسئولیت‌ها زودگذر است، اما افتخارات ملی برای همیشه در تاریخ ماندگار است و ملت ایران در کنار مسئولان خود در حادثه اخیر افتخار بزرگی را خلق کردند. در حوادث اخیر نیروهای مسلح، بسیج، سپاه، ارتش، هوایوز، اورژانس و هلال‌احمر، خدمات و اقدامات بسیار ارزشمندنی را در کنار همه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی انجام دادند که افتخار انگیز است».

او با تأکید بر اینکه باید تا پایان در کنار هم بمانیم، گفت: «بدون تردید اگر در کنار هم باشیم، می‌توانیم به راحتی بر مشکلات غلبه کرده و شرایط مناسبی را برای مردم فراهم آوریم. مبنای محاسبات مسئولان باید بر این باشد که روند ترسالی ادامه خواهد یافت. بدون تردید اگر مشکلات کنونی ناشی از سیل سال بعد هم تکرار شود، برای هیچ‌کس پذیرفتنی نیست، بنابراین باید برنامه‌ریزی‌های جامع و کاملی را برای مقابله با حوادث احتمالی در نظر بگیریم».

رئیس‌جمهوری با گرامیداشت یاد و خاطره آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی به اقدامات وی در زمینه توسعه و آبادانی کشورمان اشاره کرد و افزود: «در دوران دفاع مقدس به همراه آیت‌الله هاشمی در خوزستان و شهر اهواز حضور داشتم و در جلسات مدیریست جنگ شرکت می‌کردیم. آیت‌الله هاشمی شخصی بود که از آبادانی ایران لذت می‌برد و کمتر کسی را دیدم که این‌قدر برای آبادانی ایران حساس باشد».

یادداشت

جرا سفرهای استانی جهانگیری متوقف شده؟

حامد صالح‌آبادی

● در نوروز امسال که سیل ویرانگر وارد استان‌های ایران شد، به‌دلیل نبود آکادمی و پیش‌بینی لازم از سوی مسئولان امر همه دستگاه‌ها غافلگیر شدند و تا هماهنگ‌شدن سیستم، آب زندگی مردم را با خودش برد. با اینکه سیل عظیم ابتدا از استان‌های شمالی ایران سر درآورد ولی متأسفانه استاندار گلستان که استانش حجم زیادی از سیل را دربر گرفته بود، در تعطیلات نوروزی عازم سوند شده بود که ناگهان خبر وقوع سیل به گوشش رسید و با تأخیر چندروزه به ایران بازگشت. البته به غیر از استاندار گلستان که استانش را رها کرده بود، سایر مسئولان مرتبط هم در تعطیلات بودند. ولی تنها مقامی که با حضورش در میان سیل‌زدگان باعث دلگرمی مردم شده بود، معاون‌اول رئیس‌جمهور بود که به عنوان اولین مقام ارشد دولتی پا به گلستان گذاشت تا در نبود استاندار او را عزل‌کند و به اوضاع ناهماهنگ آن استان سروسامانی ببخشد. همین‌همین دکتر جهانگیری به استان گلستان بود که باعث عزل استاندار شد و بازتاب مثبتی در افکار عمومی و همچنین مردم سیل‌زده استان گلستان داشت. از سوی دیگر، معاون‌اول رئیس‌جمهور در تعطیلات نوروز اولین مقامی بود که در استان‌های لرستان و خوزستان که سیل در آنجا جاری شده بود نیز حاضر شد و از نزدیک به مدیریت بحران سیل ویرانگر پرداخت. با وجود اینکه سیل آسیب فراوانی به مردم منطقه هم از لحاظ مادی و هم از لحاظ معنوی می‌زند اما حضور به‌موقع مسئولان ارشد می‌تواند آلامی باشد بر دردهای مردم که آقای معاون‌اول تا حدودی در سفرهایی که به استان‌های سیل‌زده داشت، موفق شد این امر را محقق کند. انتظار می‌رفت سفرهای استانی معاون‌اول رئیس‌جمهور به مناطق سیل‌زده ادامه داشته و وی به سایر استان‌هایی که درگیر سیل شده بودند نیز سفر می‌کرد تا حداقل دلگرمی مردم آن مناطق نیز باشد. اما مشخص نیست چرا این سفرهای استانی که در نوع خود مثبت بود، متوقف شده است؟ شاید مسئله به نگرش مسئولان دیگر دولت به سفرهای معاون‌اول بازگردد! جهانگیری به‌درستی در روزهای عید، این مسیر را در پیش گرفت چراکه انتظار جامعه از مسئولان ارشد این است که در مواقع بحرانی در کنار مردم حضور داشته باشند. با توجه به شرایط ایران، این حضور در محل حادثه هم برای مدیریت میدانی مشکلات مؤثر است هم برای دلگرمی مردم راهگشاست.

ادامه از صفحه ۳

نامه وزیر کشور به وزرا درباره مناطق سیل‌زده

در این نامه آمده است: «با عنایت به دستور رئیس‌جمهوری در جلسه ۱۸ فروردین ۹۸ هیئت وزیران به‌منظور ایجاد عزم ملی و بسیج همه ظرفیت‌ها و امکانات اعم از بخش دولتی و غیردولتی برای کاهش آلام هم‌وطنان سیل‌زده، بازسازی و جبران هرچه سریع‌تر خسارت‌های مادی و معنوی وارده و با توجه به وظایف و مأموریت‌های این وزارتخانه در ارائه خدمات و تأمین سوخت مورد نیاز واحدهای مسکونی واحدهای عمل‌کننده در مناطق و بازسازی و نوسازی جایگاه‌های سوخت‌رسانی و خطوط گازرسانی، لازم است ضمن اتخاذ تمهیدات فوری برای جلوگیری از بروز هرگونه خلل در روند تأمین و توزیع مواد سوختی مورد نیاز به نحوی برنامه‌ریزی و عمل شود تا با برسی و هماهنگی شورای هماهنگی مدیریت بحران استان‌های حادثه‌دیده در حداقل زمان ممکن و با بررسی و ارزیابی میزان خسارت‌های وارده اقدامات لازم انجام شود».
رحمانی‌فضلی همچنین در نامه‌ای به وزیر راه و شهرسازی خواستار بازسازی محورهای مواصلاتی مناطق سیل‌زده شد. او در این نامه ضمن تأکید بر اتخاذ تمهیدات فوری در بخش راه و مسکن در مناطق سیل‌زده، خواستار بازسازی و نوسازی ساختمان‌ها و همچنین محورهای مواصلاتی در انواع جاده‌ای و ریلی در این مناطق شد. در این نامه آمده است: «با توجه به وظایف و مأموریت‌های این وزارتخانه در بازسازی و نوسازی ساختمان‌ها و انواع مختلف عمومی، تجاری، اداری و مسکونی همچنین محورهای مواصلاتی در انواع جاده و ریلی لازم است ضمن اتخاذ تمهیدات فوری در بخش راه و مسکن به نحوی برنامه‌ریزی و عمل شود تا با هماکری و هماهنگی شورای هماهنگی مدیریت بحران استان‌های حادثه‌دیده در حداقل زمان ممکن و با بررسی و ارزیابی میزان خسارت‌های وارده در حوزه مرتبط اقدامات لازم صورت گیرد».

رئیس قرارگاه بازسازی و نوسازی مناطق سیل‌زده کشور در این نامه عنوان کرد: «همچنین به‌منظور پیش‌بینی سازوکارهای تأمین اعتبار برای جبران خسارت‌ها، نسبت به تهیه طرح‌ها و برنامه‌ها و عملیاتی‌کردن آنها برای بازسازی و نوسازی ساختمان‌های همه بخش‌های دولتی و غیردولتی و احیای زیرساخت‌های انواع راه‌ها، جاده و ریلی که ضرورتا می‌بایست در آن زمان‌بندی نیز لحاظ شده باشد، اقدام و یک نسخه از آن جهت بررسی به این وزارت ارسال شود».